

Sygn. akt I NSK 90/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z powództwa P. M.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o wymierzenie kary pieniężnej,
na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 grudnia 2022 r. w Izbie Kontroli
Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Warszawie
z dnia 31 marca 2022 r., sygn. akt VII AGa 448/21

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz
P. M. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 31 marca 2022 r., VII AGa 448/21 Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 22 marca 2021 r., XVII AmE 176/19 oraz zasądził od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz P. M. kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwany, działając przez profesjonalnego pełnomocnika, stosownie do art. 479⁵⁶ § 2 k.p.c. zaskarżył w całości powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. Skarżący na podstawie art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1) art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2022, poz. 1385, dalej: „p.e.”) w zw. z § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. 2007, nr 133, poz. 924, dalej: „rozporządzenie”) – przez ich błędną wykładnię i uznanie, że niezapoznanie się przez powoda z planem ograniczeń w sposób wynikający z § 11 rozporządzenia skutkuje niewprowadzeniem w stosunku do powoda ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 p.e., a w konsekwencji brakiem możliwości sankcjonowania za zachowanie polegające na niedostosowaniu się do ograniczeń; podczas gdy należało uznać, iż wprowadzenie ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej jest okolicznością obiektywną, zaś możliwość karania za niedostosowanie się do ograniczeń uzależniona jest od zachowania (zaniechania) podmiotu zobowiązanego do dostosowania się do ograniczeń, a nie od skuteczności doręczenia planu ograniczeń;

2) § 11 rozporządzenia przez błędną wykładnię i uznanie, iż wysłanie listem zwykłym jest niewystarczającym sposobem powiadomienia powoda przez operatora systemu dystrybucyjnego o obowiązującym planie ograniczeń, a brak dowodu doręczenia lub pocztowego dowodu nadania pisma przesądza o braku możliwości przypisania odpowiedzialności za niedostosowanie do ograniczeń i w konsekwencji błędne uznanie, że w stosunku do powoda nie wprowadzono ograniczeń, a jego zachowanie polegające na naruszeniu obowiązku wynikającego z art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 p.e., tj. obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniu 10 sierpnia 2015 r. nie podlega karze pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.;

3) § 8 ust. 1 i 2, §§ 9, 10 i 11 rozporządzenia w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. przez błędną ich wykładnię i uznanie, że do podlegania obowiązkowi dostosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i poniesienia przez powoda odpowiedzialności za niedostosowanie się do ograniczeń konieczne jest zaznajomienie powoda z planem ograniczeń

w sposób wynikający z § 11 rozporządzenia, w sytuacji gdy stosownie do podpisanej przez powoda umowy o świadczeniu usług dystrybucji energii elektrycznej powód zobligowany był do dostosowania się do ww. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych zgodnie z obowiązującymi przepisami, natomiast niedołożenie należytej staranności (ocenianej zgodnie z art. 355 § 2 ustawy k.c.) przez powoda w zakresie ustalenia obowiązujących go stopni poboru mocy w poszczególnych stopniach zasilania doprowadziło do przekroczenia poboru energii w czasie wprowadzonych ograniczeń;

4) art. 56 ust. 2 w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. – przez ich niezastosowanie wobec powoda mimo tego, że powód swym zachowaniem wypełnił hipotezę normy sankcjonowanej z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., tj. powód naruszył 10 sierpnia 2015 r. obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 p.e.

Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 22 marca 2021 r. (XVII AmE 176/19), ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania – przy uwzględnieniu kosztów postępowania i ich zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego według norm przepisanych.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż w ocenie Skarżącego w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a mianowicie wykładni art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. i art. 56 ust. 2 p.e. w zw. z § 8 ust. 1 i 2, §§ 9, 10 i 11 rozporządzenia. W ocenie Skarżącego wskazane wyżej przepisy wywołują poważne rozbieżności w orzecznictwie sądów orzekających w podobnych sprawach. Skarżący podkreślił, że w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w Warszawie prezentowane są dwa odmienne poglądy dotyczące kwestii doniosłości prawnej doręczenia planu

ograniczeń poboru energii elektrycznej. Zaskarżone orzeczenie pogłębia dotychczasowe rozbieżności w orzecznictwie Sądów I i II instancji w przedmiocie skutków prawnych doręczenia planu ograniczeń.

W odpowiedzi na powyższe powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w razie jej przyjęcia, o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W niniejszej sprawie Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4 poz. 43 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08).

Nie ulega wątpliwości, że skarżący przytoczył orzecznictwo sądów I i II instancji, potwierdzające rozbieżności w wykładni art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. i art. 56 ust. 2 p.e. w zw. z § 8 ust. 1 i 2, §§ 9, 10 i 11 rozporządzenia.

Sąd Najwyższy w wyroku z 25 maja 2022 r. I NSKP 6/22 stwierdził, że odbiorca energii ma swoje „prawo do informacji” w zakresie obowiązującego go planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. W tym kontekście, zwłaszcza nietrafne są argumenty dotyczące profesjonalnego charakteru działalności odbiorcy. Skarżący podnosił, że powód nie zgłaszał operatorowi systemu dystrybucyjnego faktu ewentualnego niedostarczenia mu planu ograniczeń a „niedokonanie takiej weryfikacji świadczy o braku należytej staranności jakiej można wymagać od przedsiębiorcy. Dlatego też brak inicjatywy powoda w tym zakresie nie może stanowić podstawy do uznania, iż nie podlega on ograniczeniom, a tym samym sankcjonowaniu za niedostosowanie się do ograniczeń”. Wobec powyższego Sąd Najwyższy, z całą mocą podkreślił, że operator systemu dystrybucyjnego także jest przedsiębiorcą. Zgodnie z art. 3 pkt 25 p.e., operator systemu dystrybucyjnego to przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym gazowym albo systemie dystrybucyjnym elektroenergetycznym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi albo innymi systemami elektroenergetycznymi. W kontekście ustawowej definicji i praktycznej roli operatora systemu dystrybucyjnego oczywistym jest, że to właśnie jego obciąża w pierwszej kolejności zadbanie o prawidłowe poinformowanie odbiorcy. W niniejszej sprawie pozwany nie sprostął obowiązkowi wykazania, aby plan ograniczeń został powodowi doręczony. Sąd Najwyższy przyjął, że w sytuacji gdy dowody zgromadzone w aktach administracyjnych sprawy nie dowodzą nie tylko tego, że pismo zawierające plan ograniczeń zostało stronie powodowej doręczone, ale nawet nie stanowią wiarygodnych dowodów na okoliczność wysłania tego pisma na adres strony powodowej, to swoje „przerzucanie” odpowiedzialności na powoda w sytuacji, w której operator systemu dystrybucyjnego nie dysponuje potwierdzeniem doręczenia planu ograniczeń,

a pozwany Prezes URE nie jest w stanie wykazać – ani w toku postępowania administracyjnego, ani sądowego – aby plan ten został powodowi skutecznie doręczony, jest niedopuszczalne. Wynika to już choćby z przywołanych wyżej zasad konstytucyjnych, które mają chronić przedsiębiorców, tj. zwłaszcza z dyrektyw praworządności i pewności prawa.

Powyższe rozważania konsumują także drugi z wywiedzionych w skardze kasacyjnej zarzutów, tj. naruszenie art. 56 ust. 2 w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. – przez ich niezastosowanie wobec powoda mimo tego, że powód swym zachowaniem wypełnił hipotezę normy sankcjonowanej z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., tj. nie dostosował się do ograniczeń w poborze i dostarczaniu energii elektrycznej wprowadzonych przez Operatora Systemu Przesyłowego. Przy braku dowiedzenia, że powodowi doręczono plan wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, nie można stwierdzić, że ziściły się przesłanki poniesienia przez niego odpowiedzialności administracyjnej (finansowej). Innymi słowy, nie można stwierdzić, że P. M. naruszył obowiązek zastosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii.

Sąd Najwyższy wobec rozstrzygnięcia wątpliwości przedstawionych przez Skarżącego, stwierdził brak podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 14 ust. 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 265) zasądził od Prezesa URE na rzecz P. M. powoda kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

[as]